

Flannery O'Connor, jedna z předních jižanských autorek poválečného období, je známá zejména pro své hluboké náboženské smýšlení, které propojuje s typicky jižanským prostředím a charakteristickými rysy amerického jihu. Předmětem její tvorby, jak O'Connor sama častokrát prohlašovala, je zejména náboženská rovina. Nedá se však říci, že by zároveň nevnímala společenské a politické změny, které doprovázely urbanizaci, modernizaci, šíření univerzitního vzdělání, rostoucí důraz na racionální pohled a víru v pokrok, které nutily Jih, aby se přizpůsobil představě o sjednocené, úspěšné Americe. Ba naopak, O'Connor cítila, stejně jako mnoho další jižanských autorů, že město a městský způsob života je ve sporu s tradičními hodnotami venkova a s jedinečností Amerického jihu. Cílem této práce je přiblížit ono napětí mezi venkovem a městem a ukázat, jakým způsobem odráží napětí mezi náboženskou vírou a novodobým sekularizmem.

Druhá kapitola uvádí téma do sociálně historického a literárního kontextu. Její první podkapitola se zaměřuje na sociálně historickou skutečnost spojenou s procesem urbanizace Amerického jihu, který začal převážně po občanské válce a vyvrcholil v období po druhé světové válce. Tato část znázorňuje přeměnu jižanského venkova a s ním spojeného sociálního systému, způsobu života i myšlení pod tlakem industrializace, modernizace a urbanizace. Vzhledem k tomu, že venkov i město jsou místa, následující podkapitola představuje pojetí vědomí místa, které patří mezi charakteristické rysy jižanské literatury. Toto pojetí je následně propojeno s porozuměním prostoru podle O'Connor. Konkrétní, viditelné místo a s ním spojené zvyky a způsoby chování odráží neviditelnou, náboženskou podstatu. Konflikt, který je rozebírán v závěrečné podkapitole, může být chápán podobným způsobem – konflikt na úrovni konkrétních lidských vztahů vyjadřuje současně i konflikt na úrovni křesťanské víry a ateizmu.

Třetí kapitola se soustřeďuje na vyobrazení venkova a města v povídkách Flannery O'Connor. Ačkoliv O'Connor byla kritická zejména k postavám reprezentujícím město, její venkované jsou rovněž předmětem satiry. Obě místa totiž představují jistá duchovní nebezpečí. Kritický pohled tak ruší charakteristiku založenou na přísně protikladné interpretaci obou míst, která byla často spojována s tvorbou O'Connor, čímž navíc otvírá prostor pro existenci jistého meziprostoru - místa mezi městem a venkovem. Symbolická rovina takového místa poukazuje opět na porozumění konfliktu a místu jako takovému podle O'Connor – člověk zakouší ve stejnou chvíli jak viditelné a světu přirozené, tak neviditelné a nadpřirozené. Člověk sám je navíc umístěn do meziprostoru – do prostoru mezi nebem a peklem.

Kapitola čtvrtá ilustruje konflikt venkova a města na otázce vzdělání, která úzce souvisí s rozvojem univerzit po druhé světové válce. Šíření univerzitního vzdělání bylo součástí diskuzí ohledně modernizování či zachování jižanského vzdělávacího systému a tudíž i celé jižanské společnosti. Jak univerzitní vzdělání, tak pragmatismus a důraz na zdravý rozum často spojovaný s venkovem, se může z pohledu O'Connor stát nástrojem pýchy a tudíž hříchu. Jak je patrné například z postavy městské intelektuálky Hulgy nebo z postavy pana Heada, z přílišné hrdosti na vlastní rozum se může stát dokonce i jakási forma sekulárního náboženství, jehož středem je víra v sebe sama. Obě zmíněné postavy jsou následně konfrontovány s nedostatečností vlastního přesvědčení a je jim ukázána nutnost Boží milosti.

Kapitola pátá se soustředí na myšlenku pokroku, která je nedílnou součástí procesu urbanizace a modernizace. Pro jižanskou literaturu je charakteristický odmítavý postoj k pokroku a s ním spojenému přesvědčení, že člověk může zdokonalit sám sebe prostřednictvím zdokonalení svých životních podmínek. Podobně i povídky Flannery O'Connor nakládají s myšlenkou pokroku se smíšenými pocity. Vezmeme-li v úvahu povídky jako například „Vyhliídka na lesy“ (A View of the Woods), materiální pokrok se může rovnat duchovnímu úpadku. V této povídce se tak boj o přeměnu venkova pod jménem pokroku stává bojem o spásu či zatracení duše pana Fortune. Jak naznačuje analýza této povídky, teologická interpretace neanuluje interpretaci sociálně historickou a obě tak existují současně.

Závěrečná kapitola shrnuje předložené poznatky a pokouší se zvážit konflikt venkova a města v povídkách Flannery O'Connor v perspektivě ryze sociálně historické a následně ryze náboženské. Tato úvaha však spíše dokazuje, že oba pohledy jsou neoddělitelné, což poukazuje na komplexnost literární tvorby Flannery O'Connor.